

Standpunkt

4–2017

neitileu.no

VALG 2017
Velg mindre makt til EU

VALGAVIS ØSTFOLD:

Hva svarer
kandidatene
fra Østfold?

Baksiden

PARTIENE OM EU/EØS:

Vi har lest parti-
programmene
for deg

Midten

DU KAN AVGJØRE:

Få EU ut av jernbane- sporet. Stem for veto!

■ EUs jernbanepakke pålegger anbud på togstrekninger og oppsplitting av NSB. Om foreslalte anbud skal stanses og skinner og tog igjen samles i ett selskap, må Norge legge ned veto.

Med jernbanepakken vil EU ta full styring over hvordan jernbanen skal drives i Norge. Regjeringens jernbane-reform blir også umulig å reversere uten at Norge bruker reservasjonsretten mot EUs jernbanepakke.

Krav fra LO-kongressen

Nødbremsen må til når handlingsrommet mellom jernbanesvillene viser seg for trangt. Kravet kommer fra fagbevegelsen og jernbanesektoren.

– Uansett hva en mener om EØS, vil en komme i konflikt med EØS-avtalet hvis en ønsker å stoppe jernbanereformen, sa forbundsleder Rolf Ringdal i Norsk Lokomotivmannsforbund på LO-kongressen.

LO-kongressen i mai kritiserte skarpt jernbanereformen og dens tilrettelegging «for en massiv konkurransen om offentlige midler og salg av offentlig eiendom og infrastruktur, samt rase-ring av ansattes lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår. Dette innebærer også at LO er imot implementering av EUs jernbanepakke IV».

Kongressen slo på nytt fast at «reservasjonsmuligheten må brukes når EU-direktiver innskrenker nasjonale virke-

midler mot sosial dumping og redusere faglige rettigheter og velferdsordninger». Kravet innebærer uunngåelige sammenstøt med EØS-avtalet på flere områder. Den første store kollisjonen kan komme ganske fort, mest trolig på jernbanen. I klartekst betyr dette veto,

slik Jernbaneforbundet og Lokomotivmannsforbundet har krevd.

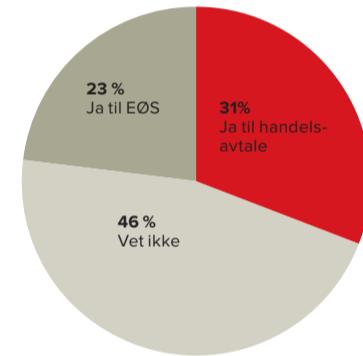
Stortingsvalget avgjør

Dagens opposisjon på Stortinget har vært imot både anbudsutsetting og den oppsplittingen som dagens regjering har vedtatt. Dersom det blir et regjerings-skifte etter valget, vil det komme krav om reversering av jernbane-reformen. Skal jernbanereformen være mulig å reversere, må vi også få vårt første veto mot et EU-direktiv siden postdirektivet.

MÅLINGER:
Heller han-
delsavtale
enn EØS

Det norske folket vil heller ha handelsavtale enn EØS

«Hvis du fikk valget om å bytte ut EØS med en handelsavtale, hva ville du valgt?» 3035 spurte. Kilde: Sentio, april 2017

■ Nye meningsmålinger viser at når nordmenn får alternativet om en ny handelsavtale med EU, så vil langt flere ha handelsavtalet enn EØS-avtalet. Vi ser en vesentlig endring i nordmenns syn på EØS.

Flere meningsmålinger gjennomført av Sentio for Nei til EU sentralt og for fylkeslag i Nei til EU, fra desember til juni, viser at endringen er mer enn et blaff. Den pågående EØS-debatten ser ut til å ha gjort nordmenn mer kritiske til EØS og mer åpne for å vurdere alternativer til avtalet.

En Sentiomåling fra april viste også at mer enn dobbelt så mange nordmenn ønsker folkeavstemning om EØS-avtalet, enn som er imot. Målingen viser at 47 prosent støtter en slik folkeavstemning, 20 prosent er mot, og 33 prosent vet ikke.

**Bli
medlem
i Nei til EU!**

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN OG
EPOSTADRESSE> til
2090 (200,-)

Kathrine Kleveland
Leder i Nei til EU

Hva blir ditt EU- og EØS-valg?

■ **Sommer, sol, stand** med diskusjoner der mange har truffet aktive Nei til EU-folk. Kanskje var det her du tok imot denne avis? Eller kanskje du fikk avis i postkassa di, fordi noen av oss fortsatt mener at både papiraviser og postkasser er fine greier!

Hva betyr årets stortingsvalg for Norges forhold til EU? Enda en gang har Nei til EU stilt stortingskandidatene spørsmål om hva de mener i EU- og EØS-relaterte spørsmål. Skal EU bestemme reglene i arbeidslivet gjennom EØS? Finner vi oss i at EØS trumfer norske tariffavtaler? Skal norsk energipolitikk bestemmes i Brussel? Hva mener de som kommer på Stortinget om dette?

I denne avisen kan du se hva kandidatene i fylket ditt mener om EU og EØS. Ønsker du å se hva de over 400 øverste kandidatene fra hele landet har svart, finner du det på neitieu.no

Kandidatundersøkelsen er viktig. Vi synliggjør kandidatenes meninger om våre spørsmål før valget, og vi har tidligere hatt god nytte av svarene i for eksempel finanstilsynssaken.

EU-medlemskap er heldigvis uaktuelt i de neste fire årene, siden det bare er Høyre som klart går inn for medlemskap. EØS-debatten har, blant annet etter brexit, blitt mer aktuell, men det er fortsatt bare Senterpartiet og SV av stortingspartiene som går inn for å si opp avtalen.

Nei til EU stiller ikke bare slike spørsmål; vi lager utredninger, Vett-hefter, pamfletter og avisar Standpunkt. Vi driver kampan-

jer og organiserer politisk aktivitet. Vi er en aktiv, tverrpolitisk folkebevegelse, en kunnskapsbank og en beredskapsorganisasjon som aldri sover.

For vi skal videre. Vi skal spisse argumenter i aktuelle saker som EUs jernbanepakke, der regjeringen med støttepartier ønsker konkurranseutsettning av persontrafikken. Hva skjer med mulig tilknytning til EUs energibyrå ACER? Hvordan vil brexit gjennomføres? Vil Norge fortsette å gi mer tollfrikvoter i landbruket til EU? Alt dette er eksempler på konsekvenser av EØS-avtalen.

EU- og EØS-debatten må tas der du bor, i fiskebåten, på butikken, på universitetet, kafeen og rundt kjøkkenbordet – og på Stortinget. Derfor oppfordrer vi deg til å velge kandidater som har et kritisk syn på EU og EØS. De politiske sakene står i kø, og Nei til EU skal love fortsatt å følge nøyne med og være på banen! Samtidig ønsker vi deg lykke til med ditt bidrag på valgdagen.

Til slutt avslutningslinjene i Vestfold-lyrikerens Harald Sverdrups innholdsrike dikt «Stemmeseddel»:

*... Stem på dem som lever her om hundre år,
stem på din sonnesønns gråt,
stem på din datterdatters første smil.
Stem på dem som aldri får fred før verden blir en munnfull fredelegere.
Stem på brannvesenet som prøver, med et sukk, å slukke helvete.*

Godt valg!

Korrektur: Kjell Arnestad.
Opplag: 317 000.
Redaksjonen avslutta: 30. juni 2017.
Medlemskap i Nei til EU
koster 200 kr første året og kan innbetales til konto 8101 05 60195
Trykkansvarlig: Porteføljevaltnings Norge AS

Nei til EU krever brexit-utredning

■ – Nei til EU krever en offentlig utredning av Norges alternativer etter brexit, sier Kathrine Kleveland, leder i Nei til EU.

– Brexit gir nye muligheter

for Norge. Nei til EU krever en offentlig utredning, en NOU, om virkning av brexit for Norge og hvilke muligheter brexit åpner for Norge både i forholdet til

Storbritannia og i forholdet til EU. Et av de spørsmålene som har blitt stilt, er hvorvidt man skal være positiv til et britisk medlemskap i EFTA.

LES BAKGRUNNEN FOR SPØRSMÅLENE VI HAR STILT STORTINGSKANDIDATENE

Seks sentrale

Nei til EU har gått gjennom **partienes vedtatte stortingsvalgprogram** på jakt etter svar på sentrale spørsmål angående Norges forhold til EU. Her er noen av konklusjonene.

Nei til EU har også har bedt partienes øverste liste-kandidater svare på spørsmålene, og svarene fra kandidatene i ditt fylke kan du lese på baksiden. I tabellen til høyre er partienes egne svar, slik de har vedtatt dem i stortingsvalgprogrammene.

Her er spørsmålene vi har stilt til stortingskandidatene, og to tilleggsspørsmål som som vi har lett etter svar på i partienes programmer.

1. Mener du at Norge skal bli medlem av EU?

■ Nei til EU arbeider mot at Norge skal bli medlem av EU, og mot at det norske samfunnet skal tilpasses til den samfunnsformen EU-systemet innebærer.

Det har vært flertall mot EU-medlemskap i meningsmålingen helt siden 2005. Dermed våger ikke ja-siden å sette i gang en ny medlemsskapskampanje nå. Men ja-siden gir seg ikke, og det er viktig å sikre et stort flertall mot EU på Stortinget.

2. Vil du støtte en folkeavstemning om EØS-avtalen?

■ EØS-avtalen ble innført uten folkeavstemning. Når den nå viser seg å være langt mer omfattende enn noen hadde forestilt seg, bør folket spørres.

3. Vil du foretrekke EØS-avtalen dersom alternativet er en bilateral handelsavtale?

■ EØS-avtalen pålegger Norge å innføre i norsk lov alle direktiv fra EU. Avtalen gir EFTA-domstolen rett til å overprøve norsk rett, tariffavtaler og arbeidslivslovgiving. Sies avtalen opp, trer den gamle handelsavtalen, som gir tollfrihet på alle industrivarer, i kraft, og vi kan på dette grunnlag forhandle fram en normal handelsavtale. Slik EU har med de fleste land i verden.

4. Bør Norge benytte vetoretten (også kalt reservasjonsretten) i EØS mer aktivt?

■ Norge har bare brukt vetoretten én gang sjøl om det er kom-

Valget kan avgjøre. EUs helikopterforordning vil svekke sikkerheten i offshore-transporten dramatisk. Bare Arbeiderpartiet og Rødt har programfestet at de vil stoppe forordningen. Et regjeringskifte kan åpne for veto mot EUs jernbanepakke IV FOTO: CHC, WIKIMEDIA OG EIVIND FORMOE

Overlater makt til EU. Stortinget må ta stilling til nye EØS-saker i kommende periode.

met en rekke direktiv som aldri ville blitt foreslatt av en norsk regjering. Et resultat av den pågående EØS-debatten er at flere partier åpner for mer aktiv bruk av reservasjonsretten.

5. Mener du at vetoretten bør brukes mot EUs jernbanepakke IV, som pålegger Norge å konkurranseutsette persontrafikken?

■ Jernbanepakke IV pålegger anbud på togstrekninger og oppsplitting av NSB. Om foreslalte anbud skal stanses og skinner og tog igjen samles i et selskap, må Norge legge ned voto. Med jernbanepakke IV vil

EU ta full styring over hvordan jernbanen skal drives i Norge.

6. Støtter du at Norge skal bli underlagt EUs energibyrå ACER gjennom overføring av myndighet til overvåkningsorganet ESA?

■ Godtas ACER vil vi ikke kunne beholde en lav norsk strømpris til fordel for norsk industri og befolkning. Det vil være ACER, ikke Norge, som bestemmer reglene for eksport og import av elektrisk kraft.

7. Bli i Schengen?

■ Med Schengenavtalen mister Norge muligheten til grensekontroll, som er det mest effektive middel mot kriminalitet over landegrensene. Avtalen binder Norge til å bidra til overvåking av EUs yttergrenser.

8. Innføre helikopterforordningen HOFO?

■ Med HOFO overføres både driftstillatelse og tilsyn av helikoptertrafikk til Nordsjøen fra Norge til det land helikopterselskapet er registrert.

To av ti av i LO vil ha EØS

■ I samband med LO-kongressen laga Sentio ei meiningsmåling for Nei til EU som omfattar 785 LO-medlemer. Resultatet av målinga viser at eit klart fleirtal

vil ha ein handelsavtale framfor EØS-avtalen. Berre to av ti vil ha EØS-avtalen. Av dei 785 spurte LO-medlemene er resultatet:

Ja til EØS: 19 prosent, ja til han-

delsavtale: 34 prosent, veit ikkje: 48 prosent. Dersom ein tek bort «veit ikkje»-kategorien, er rundt 36 prosent for EØS og 64 prosent for handelsavtale.

LO-medlemer vil heller ha handelsavtale enn EØS

«Hvis du fikk valget om å bytte ut EØS med en handelsavtale, hva ville du valgt?» 785 LO-medlemer spurta.
Kjelde: Sentio, april 2017

NE:

EU og EØS-spørsmål

	1. Norsk EU-medlemskap?	2. Folkeavstemning om EØS?	3. EØS-avtale eller handelsavtale?	4. Bruk vетorett aktivt?	5. Veto mot jernbanepakke 4?	6. Tilslutning til energibyrå ACER?	7. Bli i Schengen?	8. Innføre helikopterforordning HOFO?
Arbeiderpartiet	IKKE TATT STILLING 	IKKE BEHANDLET 	EØS-AVTALEN 	IKKE BEHANDLET 	IKKE BEHANDLET 	IKKE BEHANDLET 	JA 	NEI
Høyre	JA 	IKKE BEHANDLET 	EØS-AVTALEN 	IKKE BEHANDLET 	NEI 	IKKE BEHANDLET 	JA 	IKKE BEHANDLET
Fremskrittspartiet	NEI 	IKKE BEHANDLET 	EØS-AVTALEN 	JA 	NEI 	IKKE BEHANDLET 	VURDERER 	IKKE BEHANDLET
Kristelig Folkeparti	NEI 	IKKE BEHANDLET 	EØS-AVTALEN 	JA 	NEI 	IKKE BEHANDLET 	JA 	IKKE BEHANDLET
Senterpartiet	NEI 	JA 	HANDELSAVTALE 	JA 	JA 	NEI 	NEI 	NEI
Venstre	IKKE TATT STILLING 	IKKE BEHANDLET 	EØS-AVTALEN 	IKKE BEHANDLET 	NEI 	IKKE BEHANDLET 	IKKE BEHANDLET 	IKKE BEHANDLET
Sosialistisk Venstreparti	NEI 	IKKE BEHANDLET 	HANDELSAVTALE 	JA 	JA 	NEI 	EVALUERING 	NEI
Miljøpartiet De Grønne	IKKE TATT STILLING 	IKKE BEHANDLET 	IKKE BEHANDLET 	JA 	JA 	IKKE BEHANDLET 	JA 	IKKE BEHANDLET
Rødt	NEI 	JA 	HANDELSAVTALE 	JA 	JA 	NEI 	NEI 	NEI
Kystpartiet	NEI 	IKKE BEHANDLET 	HANDELSAVTALE 	IKKE BEHANDLET 	IKKE BEHANDLET 	IKKE BEHANDLET 	IKKE BEHANDLET 	IKKE BEHANDLET

ENIG MED NEI TIL EU

TAR IKKE STANDPUNKT

UENIG MED NEI TIL EU

Stortingsvalget setter flere EØS-saker i spill

Noen konklusjoner fra programmene:

■ EU-medlemskap er uaktuelt i de neste fire årene, siden Høyre er det eneste partiet som utvetydig går inn for medlemskap.

■ Til tross for en livlig EØS-debatt og bevegelser i meiningsmålingene, er det fortsatt bare Senterpartiet og SV av stortingspartiene som går inn for å si opp avtalen.

■ Regjeringen med støttepartier ønsker å innføre EUs jernbanepakke, som pålegger konkurransesetting av persontrafikken. Opposisjonspartiene ønsker veto eller omtaler ikke spørsmålet i programmet.

Senterpartiet, SV, MDG og Rødt vil ha veto mot jernbanepakken.

■ Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV og Rødt er mot EUs energibyrå ACER. Rødt krever EØS-unntak for hele energisektoren.

stoppe innføringen.

■ SV, Senterpartiet og Rødt er også mot overføring av suverenitet til EUs energibyrå ACER. Rødt krever EØS-unntak for hele energisektoren.

Følg EU-sakene i stortingsvalget på www.neitileu.no

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3

Mener du at Norge skal bli medlem av EU? Vil du støtte en folkeavstemning om EØS-avtalen? Vil du foretrekke EØS-avtalen dersom alternativet er en bilateral handelsavtale?

Spørsmål 4

Bør Norge benytte vetoretten (også kalt reservasjonsretten) i EØS mer aktivt?

Spørsmål 5

Mener du at vetoretten bør brukes mot EUs Jernbanepakke IV, som pålegger Norge å konkurranseutsette persontrafikken?

Spørsmål 6

Støtter du at Norge skal bli underlagt EUs energibyrå ACER gjennom overføring av myndighet til overvåkningsorganet ESA?

Rødt

1. Eirik Tveiten

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei	Ja	Nei	Ja	Ja	Nei
-----	----	-----	----	----	-----

Sosialistisk Venstreparti

1. Freddy André Øvstegård

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei	Ja	Nei	Ja	Ja	Nei
-----	----	-----	----	----	-----

12. Camilla Sørensen Eidsvold

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei	Ja	Nei	Ja	Ja	Nei
-----	----	-----	----	----	-----

Arbeiderpartiet

1. Stein Erik Lauvås

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Ikke svart					
------------	------------	------------	------------	------------	------------

2. Elise Bjørnebekk-Waagen

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei	Nei*	Vet ikke*	Ja*	Vet ikke	Vet ikke
-----	------	-----------	-----	----------	----------

3. Svein Roald Hansen

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Ikke svart*	Ikke svart				
-------------	------------	------------	------------	------------	------------

4. Siv Henriette Jacobsen

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Ikke svart*	Ikke svart				
-------------	------------	------------	------------	------------	------------

Elise Bjørnebekk-Waagen: Sp 2 og 3: Viser til Arbeiderpartiets valgprogram. Sp 4: Som det står i Arbeiderpartiet sitt valgprogram ønsker vi å bruke handlingsrommet i EØS avtalen og støtter et organisert arbeidsliv. **Svein Roald Hansen:** «Jeg går til valg på et partiprogram, ikke et spørreskjema. I konkrete saker hvor det ikke er direkte svar i partiprogrammet, behandler vi det på normal måte i Arbeiderpartiets stortingsgruppe.» **Siv Henriette Jacobsen:** «Ønsker ikke å svare».

Kystpartiet

1. Steinar Bastesen

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei*	Ja*	Vet ikke*	Ja*	Ja*	Nei*
------	-----	-----------	-----	-----	------

Steinar Bastesen: Utfyllende svar på neitileu.no.

Senterpartiet

1. Ole André Myhrvold

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei	Ja	Nei	Ja	Ja	Nei
-----	----	-----	----	----	-----

2. Elin Johanne Tvete

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei	Ja	Nei	Ja	Ja	Nei
-----	----	-----	----	----	-----

Spørsmål 4

Bør Norge benytte vetoretten (også kalt reservasjonsretten) i EØS mer aktivt?

Spørsmål 5

Mener du at vetoretten bør brukes mot EUs Jernbanepakke IV, som pålegger Norge å konkurranseutsette persontrafikken?

Spørsmål 6

Støtter du at Norge skal bli underlagt EUs energibyrå ACER gjennom overføring av myndighet til overvåkningsorganet ESA?

Miljøpartiet De Grønne

1. Håkon Borch

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei*	Ja	Nei*	Ja	Ja	Nei
------	----	------	----	----	-----

Kristelig Folkeparti

1. Line Henriette Hjemdal

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei	Nei	Nei	Ja	Nei	Nei
-----	-----	-----	----	-----	-----

2. Lars-Kristian Holøs Pettersen

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei*	Nei	Ja*	Ja*	Nei*	Nei*
------	-----	-----	-----	------	------

Lars-Kristian Holøs Pettersen: Utfyllende svar på neitileu.no

Venstre

1. Finn-Erik Blakstad

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Ja*	Nei	Ja	Ja	Nei	Ja
-----	-----	----	----	-----	----

2. Maren Hersleth Holsen

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Ikke svart					
------------	------------	------------	------------	------------	------------

Finn-Erik Blakstad: Sp 1: Vi trenger mer samarbeid. Ikke mindre.

Høyre

1. Ingjerd Schou

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Ja	Nei	Ja	Nei*	Nei	Vet ikke
----	-----	----	------	-----	----------

2. Tage Pettersen

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Ja*	Nei	Ja	Vet ikke*	Nei	Vet ikke
-----	-----	----	-----------	-----	----------

3. Monica Carmen Gåsvatn

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Ikke svart*	Ikke svart				
-------------	------------	------------	------------	------------	------------

4. Thor Edquist

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei*	Nei*	Ja	Vet ikke	Nei*	Vet ikke
------	------	----	----------	------	----------

Ingjerd Schou: Sp 4: Uklart spørsmål. **Tage Pettersen:** Sp 1: Mener dette er til det beste for Norge og EU. Sp 4: Helt avhengig av sak og ikke et generelt spørsmål. **Monica Carmen Gåsvatn:** Ønsker ikke å svare. **Thor Edquist:** Sp 1: Prisen er for høy i forhold til hva vi får igjen med tanke på den gode EØS-avtalen vi har. Sverige betaler for eksempel fire ganger så mye per innbygger som oss. Sp 2: Avtalen er for viktig for norsk næringsliv til å fikle med den. Sp 5: Det er konkurransen som driver verden fremover.

Fremskrittspartiet

1. Ulf Leirstein

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei	Ja	Nei*	Ja	Nei	Vet ikke
-----	----	------	----	-----	----------

2. Erlend Wiborg

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei	Vet ikke	Nei	Ja	Nei	Vet ikke
-----	----------	-----	----	-----	----------

3. Bjørnar Laabak

Spørsmål 1 Spørsmål 2 Spørsmål 3 Spørsmål 4 Spørsmål 5 Spørsmål 6

Nei	Ja	Vet ikke	Ja	Nei	Vet ikke
-----	----	----------	----	-----	----------

Ulf Leirstein: Sp 3: Ønsker handelsavtale.

